

Kilka słów o przedwojennych zbiorach zamku malborskiego

ABSTRAKT

Gromadzenie wyrobów rzemiosła artystycznego, przedmiotów historycznych, a także obiektów osobliwych w pokrzyżackim zamku w Malborku zaczęło się w XIX wieku. Zamek formalnie nie był wówczas instytucją muzealną, takową stał się dopiero po II wojnie światowej, w styczniu 1961 roku. Lecz już na początku XIX stulecia uzyskał statut obiektu objętego rządową troską konserwatorską. Prowadzone w zamku prace konserwatorskie, które miały na celu przywrócenie warowni dawny splendor po dewastacji pruskiej, sprawiły, że warownią zaczęły się interesować niemieckie elity intelektualne. To wtedy pojawiły się pierwsze obiekty zabytkowe przekazywane w darach. Powołane wówczas Towarzystwo Odbudowy i Upiększania Zamku Malborskiego (niem. *Verein für die Herstellung und Ausschmückung der Marienburg*; nazwa obowiązująca od 1885 r.) odegrało istotną rolę w pozyskiwaniu i gromadzeniu zabytków, które stały się zrębami tworzonych kolekcji. Wszystkie dary oraz niektóre zakupy opisywano w sprawozdaniach podawanych do informacji publicznej (niem. *Geschäftsbericht*). To między innymi dzięki nim wiemy, że już w pierwszej ćwierci XX wieku zbiory zamkowe liczyły kilkadziesiąt tysięcy eksponatów.

BIOGRAM

Joanna Czarnowska – muzealnik, absolwentka historii sztuki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz ochrony i zarządzania kolekcją muzealną w zakładzie muzealnictwa na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (studia podyplomowe); obecnie w trakcie studiów doktoranckich na Wydziale Historii Uniwersytetu Gdańskiego. Od 2011 roku związana z Muzeum Zamkowym w Malborku, początkowo jako asystentka w Dziale Sztuki, następnie jako opiekunka Gabinetu Numizmatycznego oraz Kolekcji Bursztynu. W 2015 roku pełniła funkcję koordynatorki projektu „E-muzeum – udostępnianie zbiorów muzealnych” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, we współpracy z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Od marca 2019 roku pracuje na stanowisku kuratorki do spraw badań i zbiorów artystycznych oraz kieruje Działem Sztuki MZM. W czasie swojej pracy prowadziła m.in. badania nad przedwojenną kolekcją numizmatyczną znajdującą się w malborskim zamku. Od początku 2018 roku aktywnie uczestniczy jako członkini zespołu w projekcie „Badanie strat wojennych w zakresie zbiorów artystycznych zamków w Malborku i Kwidzynie”, który uzyskał dofinansowanie z programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

